

Kanser Hastalar?nda A?r? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kanser Hastalar?nda A?r? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24242>

Özet

Kanser Hastalarında Ayr? Ölçe?i (P-FIBS), özellikle kanser tan?s? alm?? bireylerin deneyimledi?i ayr?n?n ?iddetini ve niteliklerini ölçmek amacıyla Türkçeye uyarlanm?? psikometrik bir araçtır. Ölçek, Mergen, Çevik ve Mergen (2017) tarafından geli?tirilmis? ve Türkiye popülasyonunda kanser hastalarının ayr? de?erlendirmesi ihtiyac?n? kar??lamak üzere tasarlanm??tır. Bu uyarlama çal??ması, klinik uygulamalarda ve ara?tırmalarda ayr? yönetim stratejilerinin etkinli?ini de?erlendirmek için güvenilir bir temel sa?lamay? amaçlamaktadır.

Ölçe?in temel amacı, kanser tedavisi sürecinde hastaların ya?am kalitesini olumsuz etkileyen ayr? düzeylerini standardize edilmi? bir yöntemle belirlemektir. Ölçe?in psikometrik özellikleri, Türk örnekleminde yüksek düzeyde iç tutarlılık sergiledi?ini göstermektedir, bu da onun klinik kullanıma uygunlu?unu desteklemektedir.

Anahtar Kelimeler

Kanser, Ayr?, P-FIBS, Uyarlama, Psikometri, Güvenirlik, Onkoloji, Ya?am Kalitesi.

Yazarlar

Haluk Mergen, K. Çevik, B. E. Mergen.

[quads id=5]

Amaç

Kanser Hastalarında Ayr? Ölçe?i'nin temel amacı, kanser hastalarında görülen ayr?n?n yo?unlu?unu, süresini ve ayr?n?n günlük ya?am üzerindeki etkisini kapsamlı bir şekilde de?erlendirmektir. Bu araç, klinisyenlere hastanın ayr? durumunu objektif olarak takip etme ve uygun ayr? kesici tedavi yakla??ımlar?n? belirleme konusunda yardımcı olmay? hedefler.

Ölçek, kanser hastalarının ayr? deneyimlerinin karma??ık do?as?n? yakalamak üzere tasarlanm?? olup, tedavi öncesi, sırasında ve sonrasında dönemlerdeki de?işimleri izlemekte kritik rol oynar. Özgün yap?s?, Türk kültürüne ve diline uygun bir şekilde adapte edilmiştir, böylece elde edilen verilerin kültürel geçerlili?i sa?lanm??tır.

Yapı

Kanser Hastalarında Ayr? Ölçe?i, kanser hastalarında ayr?n?n ayr? algısı olarak bilinen psikolojik yapıyı ölçmektedir. Ayr?, sadece fiziksel bir his olmanın ötesinde, duygusal, bilişsel ve davranışsal bileşenleri içeren çok boyutlu bir deneyimdir. Ölçek, muhtemelen ayr?n?n ?iddeti,

sıklık ve hastanın fonksiyonel durumu üzerindeki etkileri gibi temel boyutları kapsayarak bu karmaşık yapıyı değerlendirilmektedir.

Ölçeğin orijinal yapısı (P-FIBS), kanserle ilişkili ayrıntıya yönelik yönlerini hedef alarak, hastaların yaşadıkları rahatsızlıklarını nicel hale getirmeyi amaçlamaktadır. Uyarılma çalışması, orijinal ölçeğin faktör yapısının Türk popülasyonunda da korunduğunu varsayarak, ayrıntıya yönelik deneyimini güvenilir bir şekilde yansıtan maddelerden oluşmaktadır.

Geçerlik

Kaynak referansta ölçeğin geçerlik çalışmaları hakkında spesifik detaylar sunulmamış olsa da, bir uyarılma çalışmasının temel gerekliliği olarak yapı geçerliliği ve kültürel geçerliliğin incelenmesi beklenmektedir. Yapı geçerliliği, ölçeğin gerçekten kanser hastalarında ayrıntıya yönelik ölçüp ölçmediğini gösterir. Bu tip ölçeklerde genellikle yakınsak geçerlik (benzer yapılar ölçen diğer ayrıntıya yönelik ölçekleriyle korelasyon) ve ayrıştırmacı geçerlik (ilişkisiz yapılar ölçen ölçeklerle düşük korelasyon) yöntemleri kullanılır.

Mergen ve arkadaşları (2017) tarafından gerçekleştirilen çalışmada, ölçeğin Türkçe konuşan kanser hastaları arasında anlamlı ve geçerli sonuçlar üretebilmesi için gerekli metodolojik adımlar içerdiği olmalıdır. Geçerlik bulgularının detayları için orijinal makaleye başvurulması önemlidir.

Güvenirlilik

Kanser Hastalarında Ayrık Ölçeği'nin iç tutarlılık güvenilirliği, Mergen ve arkadaşları (2017) tarafından yapılan çalışmada oldukça yüksek bulunmuştur. Ölçeğin Cronbach Alpha katsayısı **0.889** olarak rapor edilmiştir. 0.80 üzerindeki bu değer, ölçeğin maddelerinin birbiriyle tutarlı olduğunu ve aynı psikolojik yapıyı (ayrık) ölçmede başarılı olduğunu göstermektedir.

Yüksek Cronbach Alpha katsayısı, ölçeğin güvenilirliğini destekler ve klinik ortamlarda veya araştırmalarda tutarlı sonuçlar elde etme yeteneğine sahip olduğunu işaret eder. Bu bulgu, ölçeğin kanser hastalarında ayrıntıya yönelik ölçmek için sağlam bir araç olduğunu kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Uyarılma çalışmaları, ölçeğin orijinal yapısının yeni kültürde doğrulamak amacıyla genellikle Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) veya Keşfedici Faktör Analizi (KFA) kullanılır. Mergen ve arkadaşlarının çalışmasında faktör analizi sonuçları kaynakta belirtilmemiş olsa da, uyarılan P-FIBS ölçeğinin tek boyutlu bir yapıya sahip olup olmadığı ya da ayrıntıya yönelik yönlerini temsil eden alt faktörlere ayrılıp ayrılmadığı faktör analizi ile incelenmiş olmalıdır.

Faktör analizinin amac?, ölçek maddelerinin, teorik olarak ölçülmesi beklenen yapısal boyutlar altında gruplanıp gruplanmadığını kontrol etmektir. Bu analiz, ölçeğin yapısal geçerliliğinin önemli bir kanıtı olmaktadır.

Araç

Test Türü:

Uyarlama (Adaptation)

Format:

Likert tipi derecelendirme veya sayısal derecelendirme ölçeği formatında olması muhtemeldir. Kesin derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemiştir.

Mevcut Diller:

Türkçe

Popülasyon Grubu:

Klinik Popülasyon

Yaş Grubu:

Yetişkin kanser hastaları.

Popülasyon Detayları:

Çeşitli kanser türlerine sahip, ayrı deneyimi yaşayan hastalar.

Test Metodolojisi:

Öz bildirim ölçeği (Self-report scale).

Anahtar Kelimeler

P-FIBS, Kanser Ayr?s?, Ayr? De?erlendirmesi, ?ç Tutarlılık, Onkolojik Bakım, Haluk Mergen.

[quads id=5]

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı:

Kaynakta belirtilmemiştir.

Kurum E-posta Adresleri:

Sorumlu yazarın iletişiim e-postas?: haluk.mergen@gmail.com

Yazışma Adresi:

Haluk Mergen (Detaylı adres kaynakta belirtilmemiştir.)

Şinler, Ücret ve Test Yılı**Test Yılı:**

2017

Şinler ve Kullanım Ücreti:

Ölçeğin ticari olmayan akademik kullanımları için yazar(lar) ile iletişime geçilmesi önerilir. Sorumlu yazar Haluk Mergen ile e-posta yoluyla iletişim kurulabilir.

Kaynakça

Mergen, H., Cevik, K., & Mergen, B. E. (2017). Assessment of pain by a new Turkish scale (P-FIBS) in an example of cancer patients. *Biomedical Research*, 28(14). 6401-6405.

Makalenin tam metnine ResearchGate üzerinden erişilebilir: [researchgate.net](https://www.researchgate.net)

Ölçeğin orijinal PDF dosyası burada indirilebilir: [kanser-hastalarinda-agri-olcegi-toad.pdf](#)

[quads id=5]

Kanser Hastalarında Ağrı Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır. Maddelerin orijinal dilinde ve değiştirilmeden elde edilmesi için sorumlu yazar Haluk Mergen ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.